

Znaczenie górnictwa węgla kamiennego dla gospodarki i regionów oraz bariery jego funkcjonowania

Janusz Olszowski

Prezes Górnictwa Izby Przemysłowo-Handlowej

Wiceprezydent Europejskiego Stowarzyszenia Węgla Kamiennego i Brunatnego
EURACOAL

*Konferencja „Surowce dla gospodarki Polski”
Kraków, 23 maja 2017 r.*

POTENCJAŁ SEKTORA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE

Firmy usługowe

Producenci
węgla
kamiennego

Zaplecze
naukowo-badawcze

Zasoby węgla

Producenci maszyn
i urządzeń górniczych

SEKTOR WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE

MIEJSCA PRACY W POLSKIM SEKTORZE WĘGLA KAMIENNEGO W 2016 r.

Zatrudnienie w polskim górnictwie węgla kamiennego: **84,6 tys. osób**

W otoczeniu branży pracuje dodatkowo ok. 400 tys. osób

Polskie górnictwo węgla kamiennego generuje prawie 500 tys. miejsc pracy

LOKALIZACJA ZAGŁĘBI WĘGLOWYCH W POLSCE

Węgiel brunatny

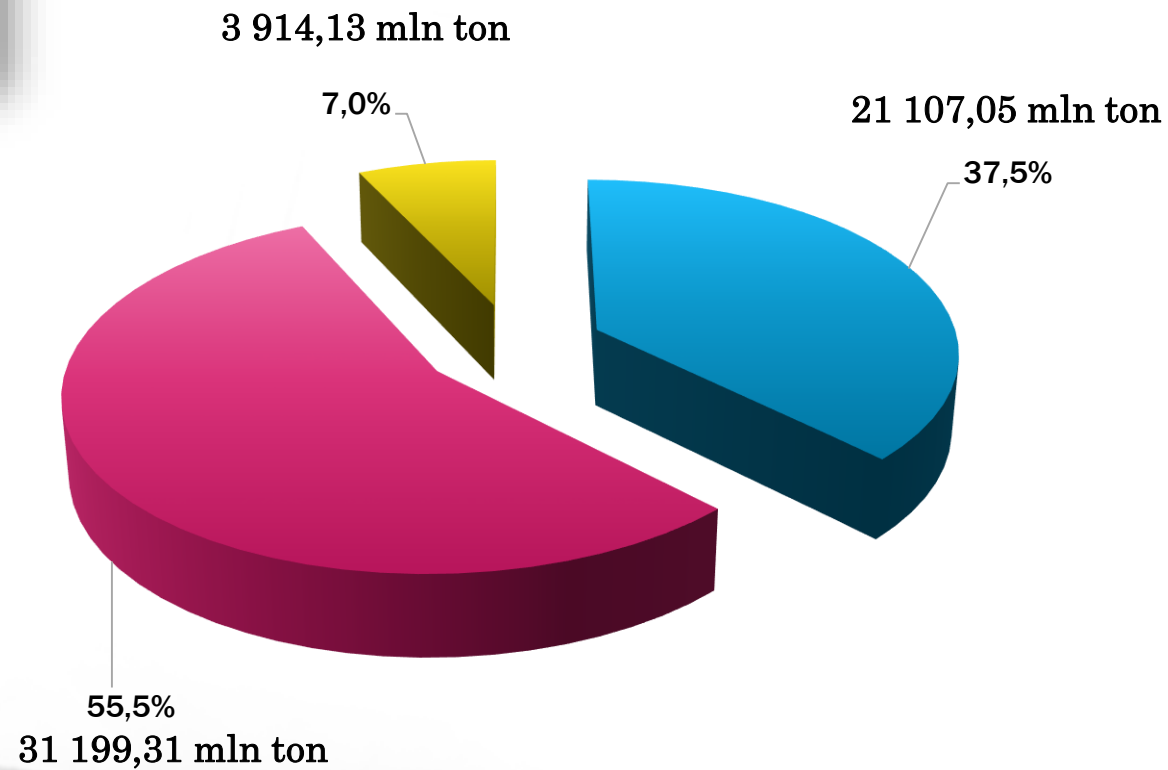
Węgiel kamienny

ZASOBY BILANSOWE WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE

(stan na 1 stycznia 2016 r.)

56 220,48 mln ton

- zagospodarowane
- niezagospodarowane
- o zaniechanej eksploatacji

PRODUCENCI WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE

WG STANU Z DNIA 01.04.2017

Polska Grupa
Górnicza Sp. z o.o.
9 kopalń

Jastrzębska Spółka
Węglowa S.A.
4 kopalnie

Spółka Restrukturyzacji
Kopalń S.A.
12 kopalń lub ich części

Tauron Wydobycie S.A.
3 kopalnie

Lubelski Węgiel
Bogdanka S.A.
1 kopalnia

Węglkokoks Kraj
1 kopalnia

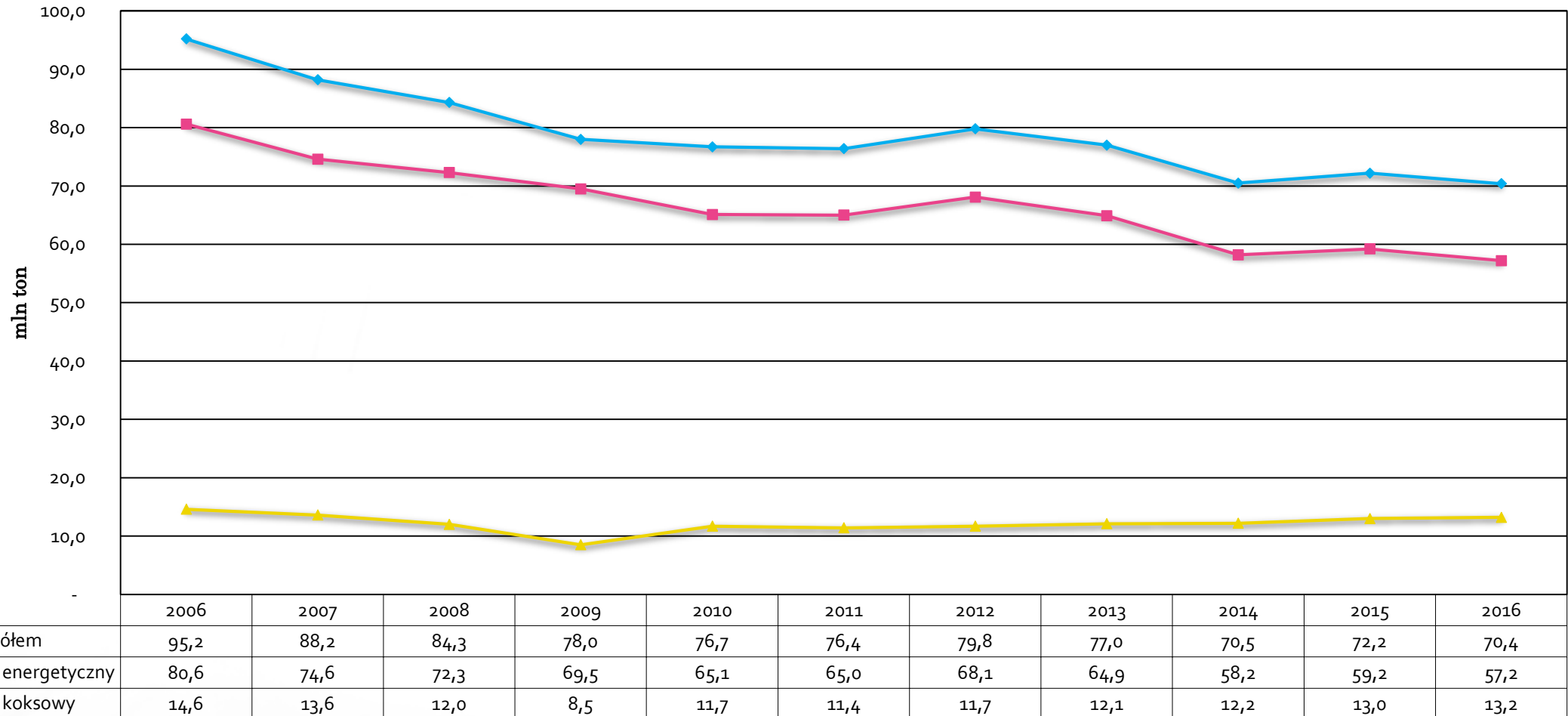
PG „SILESIA” Sp. z o.o.
1 kopalnia

ZG „SILTECH” Sp. z o.o.
1 kopalnia

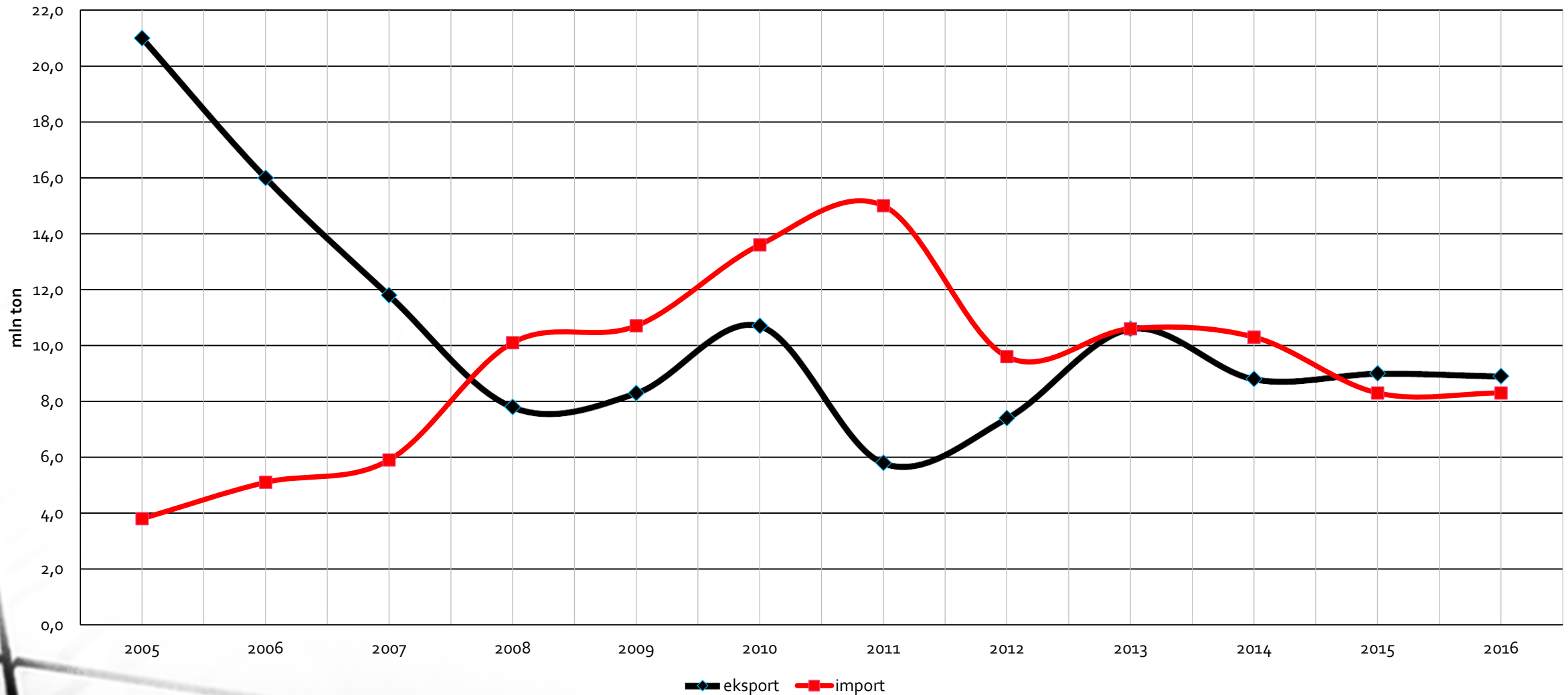
ZG „EKO-PLUS” Sp. z o.o.
1 kopalnia

WYDOBYCIE WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 2006-2016

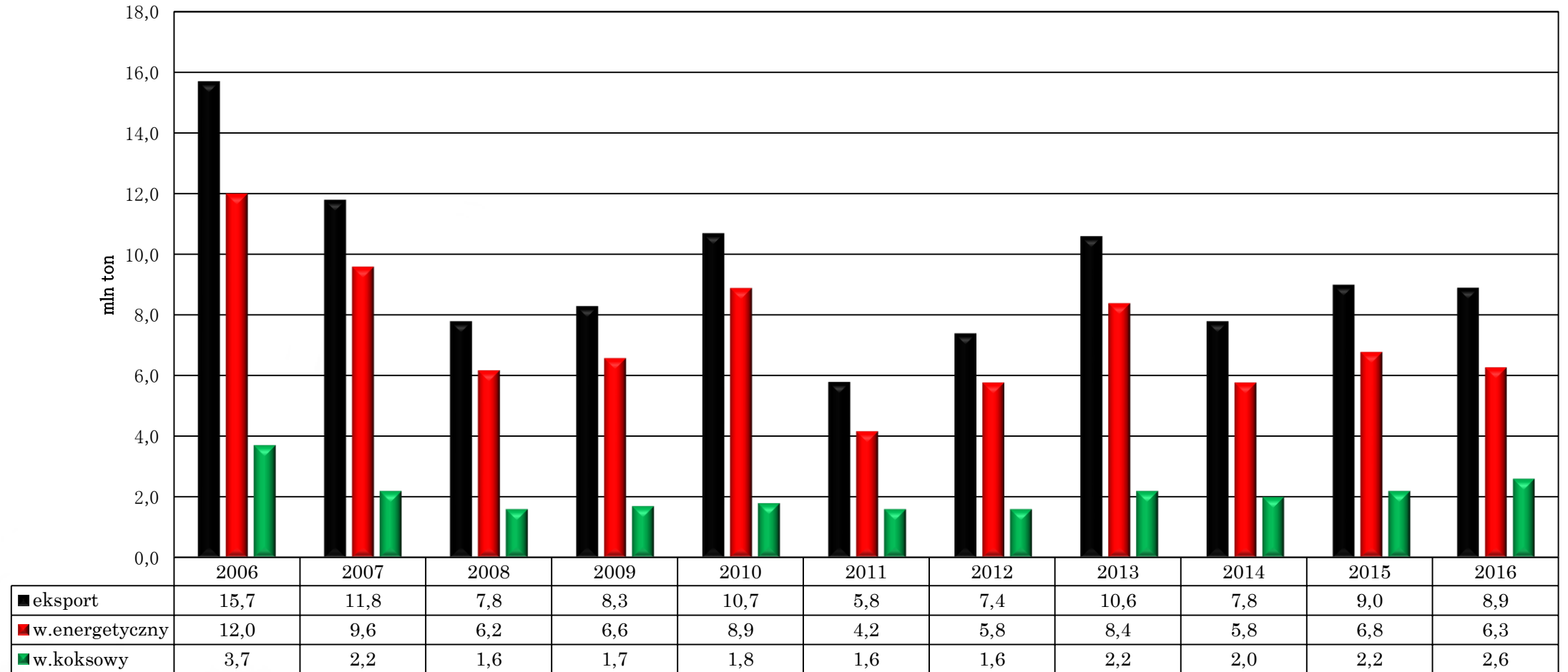

IMPORT I EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 2006 - 2016

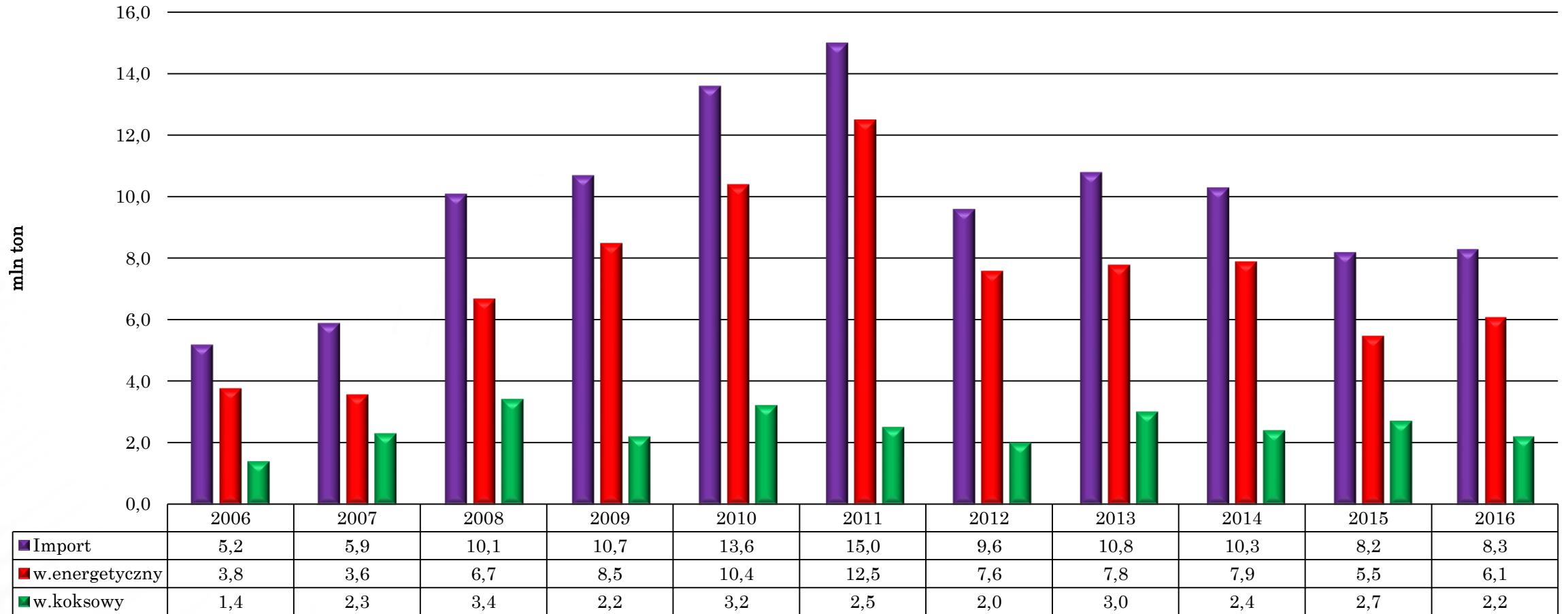

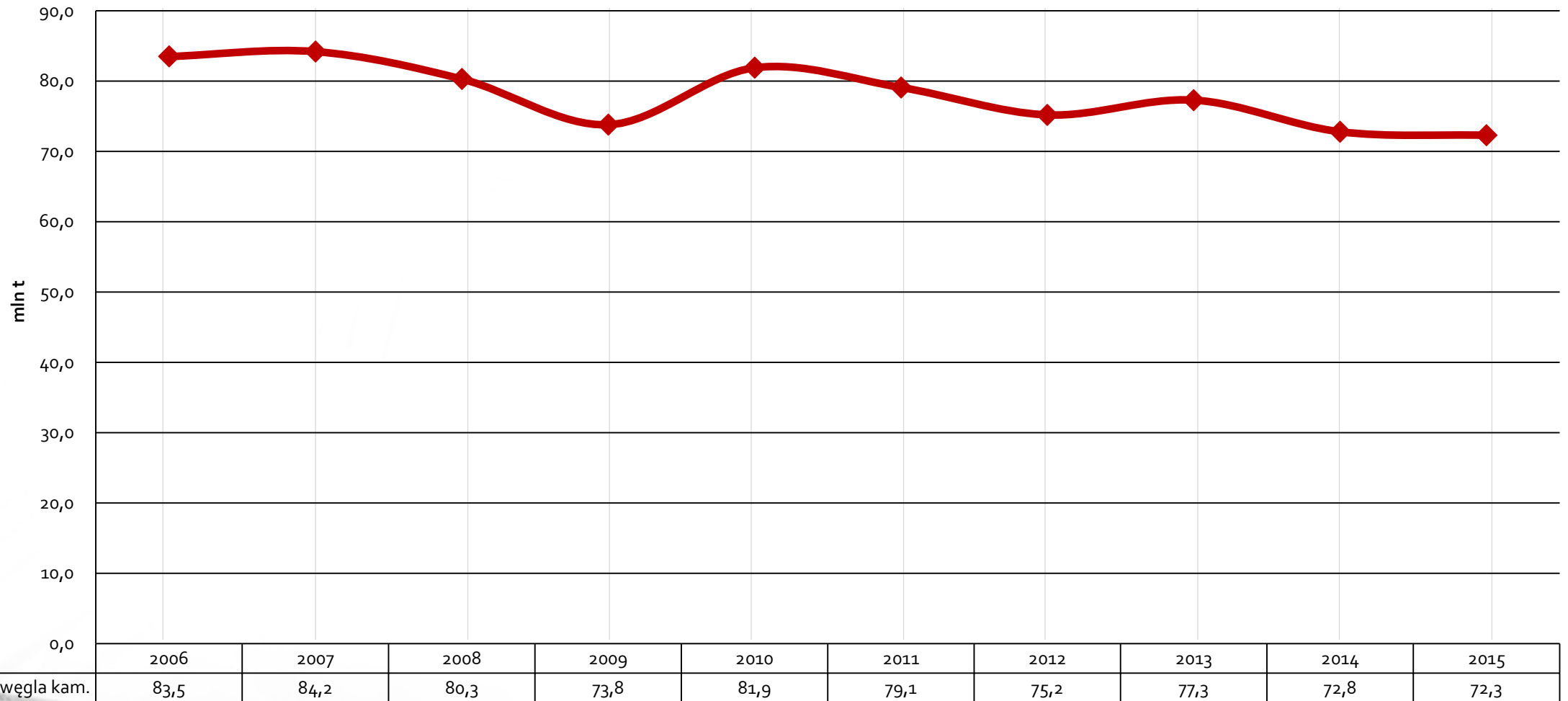
EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 2006 - 2016

IMPORT WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 2006 - 2016

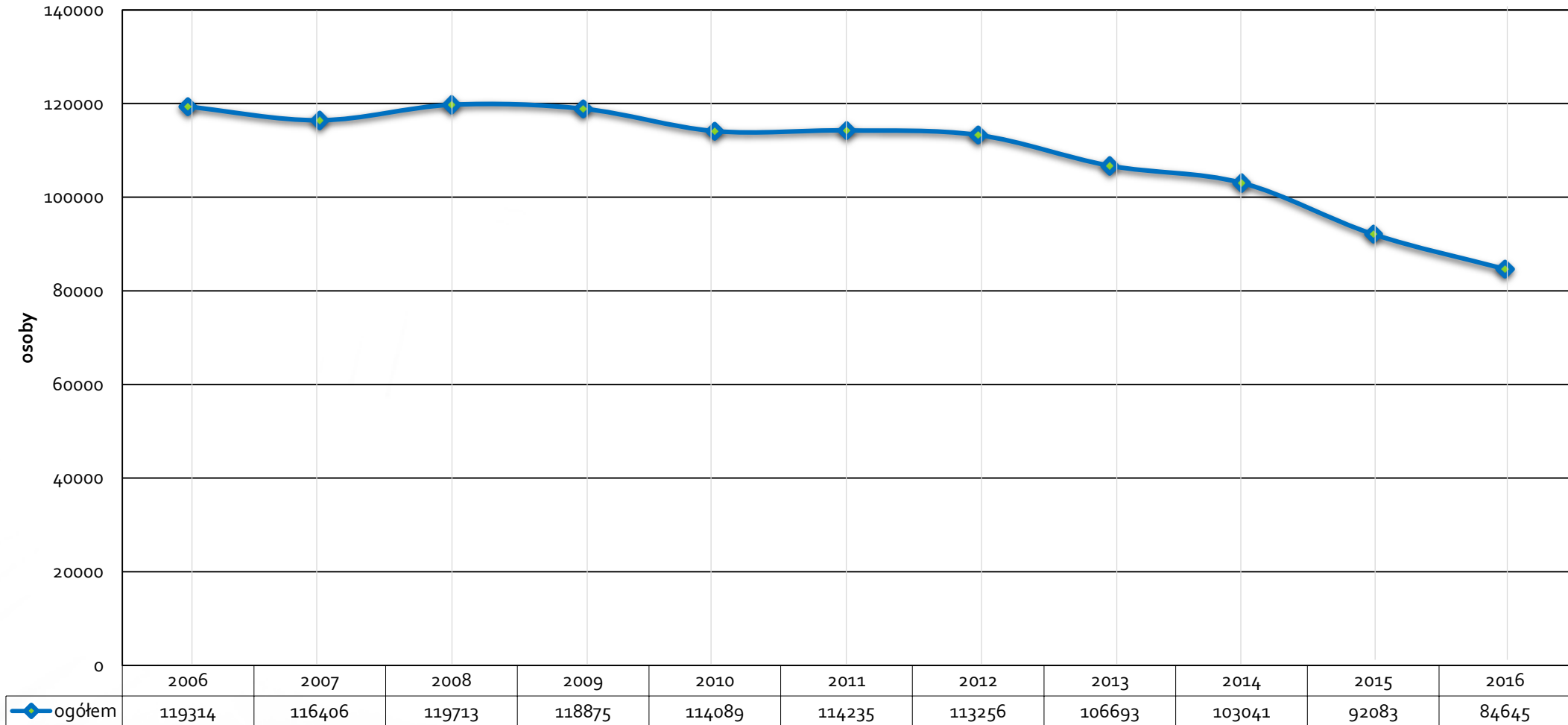

ZUŻYCIE WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 2006 - 2015

—◆— zużycie węgla kam.

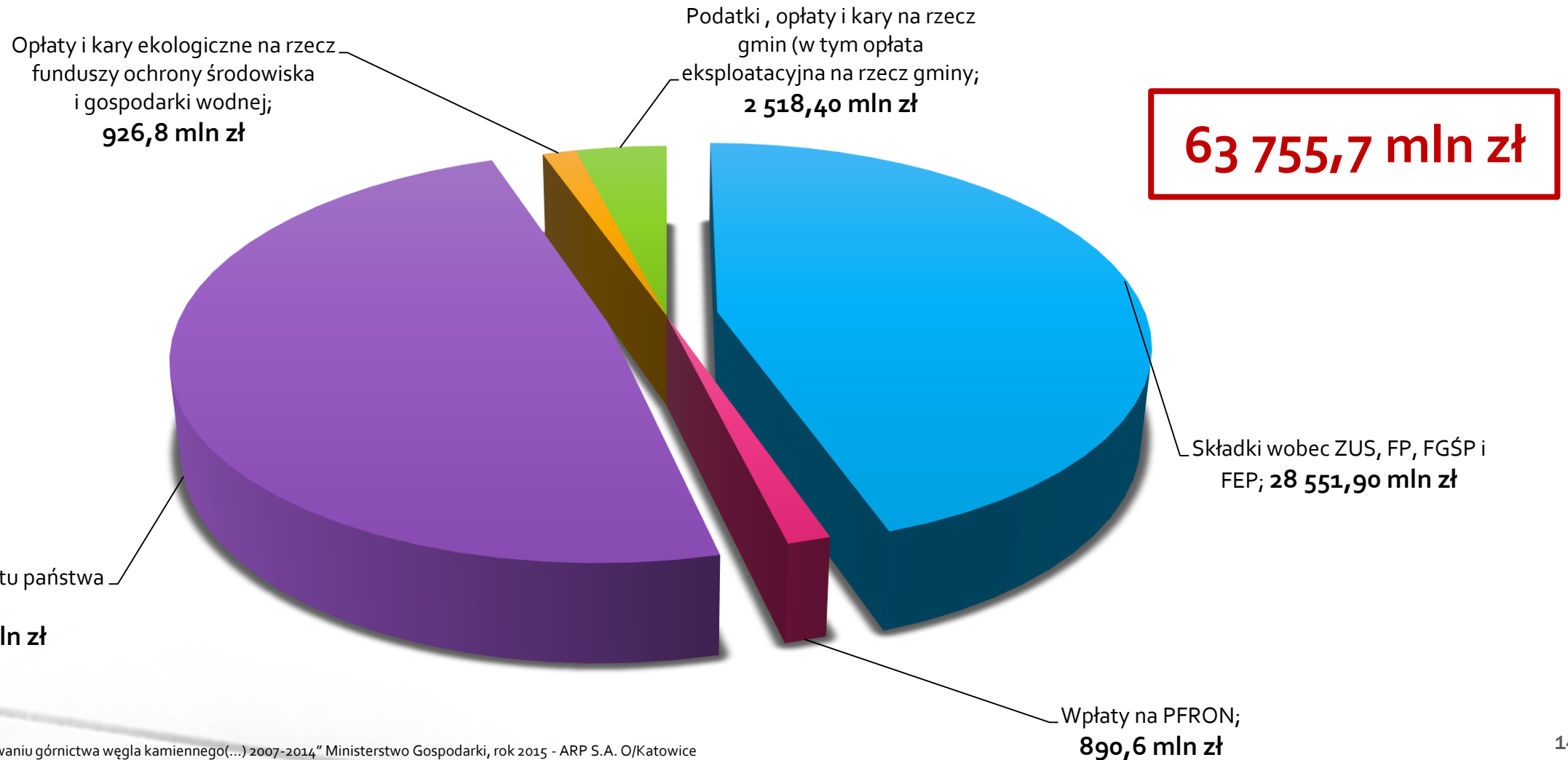
ZATRUDNIENIE W KOPALNIACH WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W LATACH 2006 – 2016 (osoby)

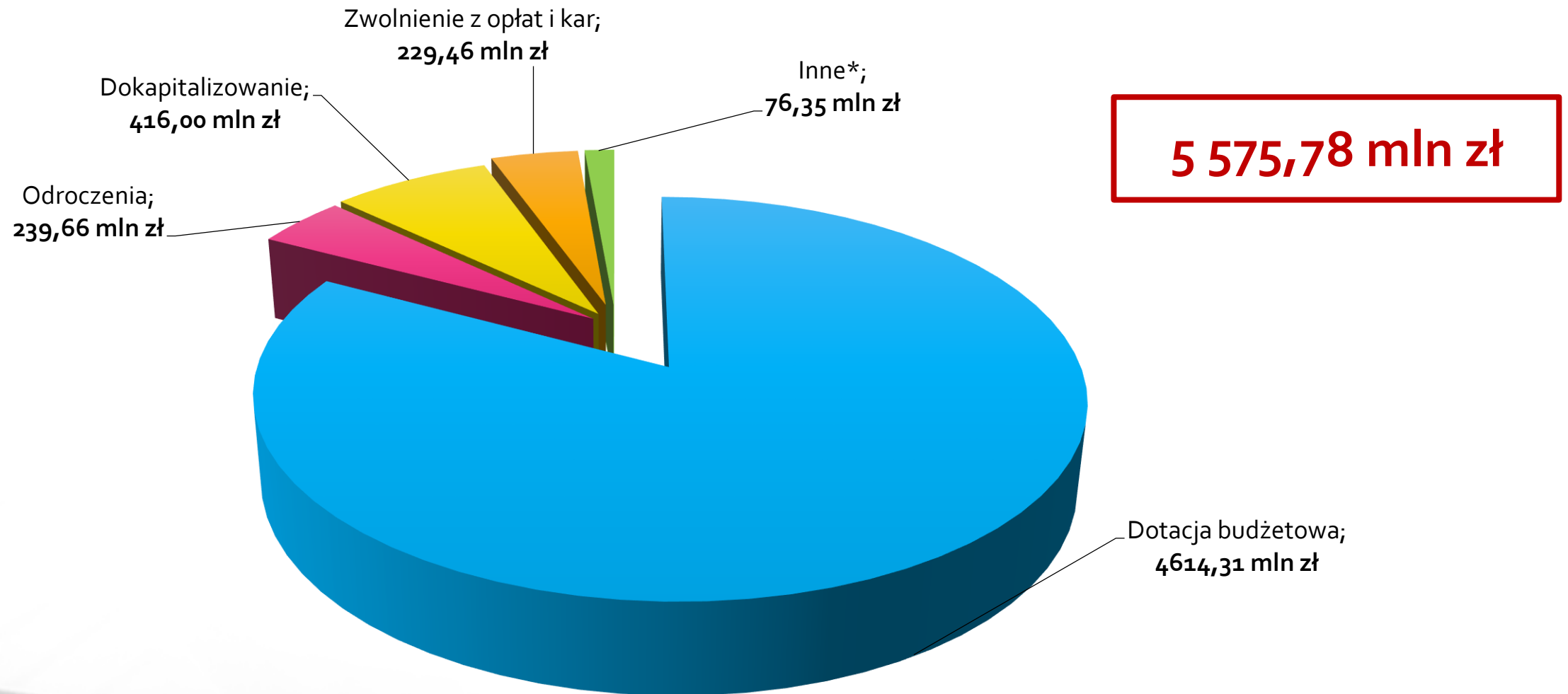
WPŁYW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO NA SEKTOR PUBLICZNY

PŁATNOŚCI PUBLICZNOPRAWNE GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W LATACH 2007-2015

CAŁKOWITA POMOC UDZIELONA POLSKIEMU SEKTOROWI GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W LATACH 2007-2015

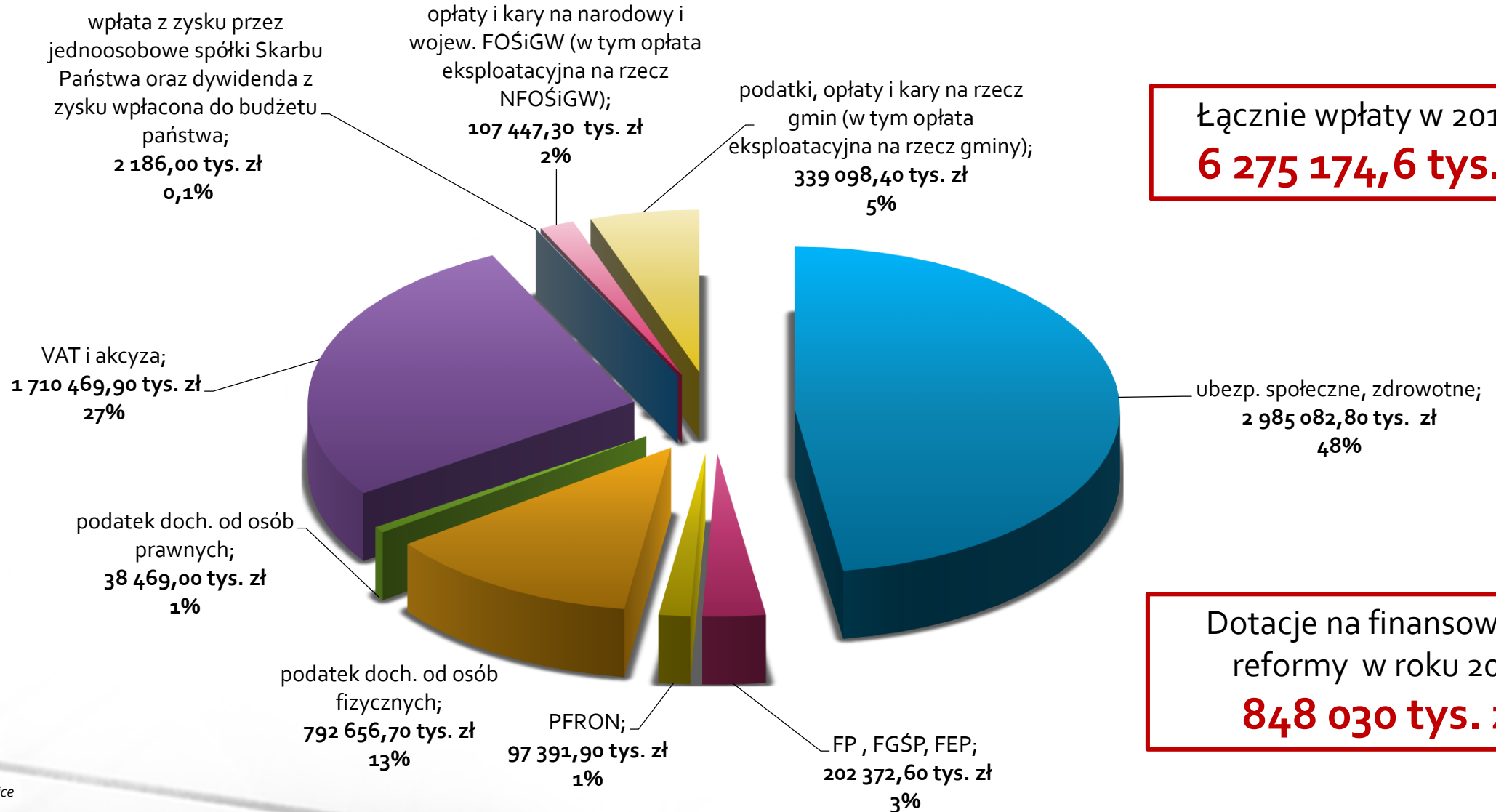

5 575,78 mln zł

*) konwersja wierzytelności na akcje, zaniechanie poboru wpłat z zysku, dotacje i pożyczki NFOŚ

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o przebiegu restrukturyzacji i funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego za lata od 2007 do 2014 MG; rok 2015 – ARP S.A./Katowice

PŁATNOŚCI PUBLICZNOPRAWNE GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W ROKU 2015 *

Łącznie wpłaty w 2015 r.
6 275 174,6 tys. zł

Dotacje na finansowanie reformy w roku 2015
848 030 tys. zł

Źródło: AR, Oddział Katowice

*) dane nie uwzględniają ZG Siltech Sp. z o.o., Eko-Plus Sp. z o.o. i PG Silesia Sp. z o.o.

Barierzy funkcyjnowania i rozwoju górnictwa węglu kamiennego

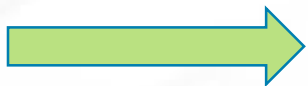
NIEKTÓRE BARIERY WYNIKAJĄCE Z PRAWA UNIJNEGO

Decyzja Rady UE z dnia 10 grudnia 2010 r.

w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla
(2010/787/UE)

- Pomoc publiczna dopuszczalna jedynie na pokrycie kosztów likwidacji kopalń do roku 2018 oraz tzw. skutków przeniesionych do roku 2027.
- Wykluczona jest pomoc na inwestycje początkowe i zapewnienie dostępu do zasobów.

Przeciwdziała wysiłkom na rzecz zwiększania konkurencyjności.

Nie pomoc, lecz doping dla szybkiej likwidacji górnictwa.

NIEKTÓRE BARIERY WYNIKAJĄCE Z PRAWA PRACY

KODEKS PRACY

Przestarzałe i nieracjonalne przepisy dotyczące
np. związkowej reprezentatywności, strajków
czy obowiązków konsultacyjnych ze związkami
zawodowymi

USTAWA O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH

USTAWA O ROZWIĄZYWANIU SPORÓW ZBIOROWYCH

NIEKTÓRE BARIERY WYNIKAJĄCE Z PRAWA PODATKOWEGO

Generowanie wysokich kosztów zewnętrznych

Na górnictwo nałożono 34 różnego rodzaju obciążenia,
z czego 25 dotyczy wszystkich przedsiębiorców,
a 9 jest specyficznych dla branży górniczej.
Te ostatnie nie wynikają z prawodawstwa unijnego,
a są wprowadzone aktami krajowymi.

NIEKTÓRE BARIERY WYNIKAJĄCE Z PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA

- brak strategii gospodarowania surowcami mineralnymi, a zwłaszcza skutecznej ochrony udokumentowanych, lecz niezagospodarowanych złóż
- rygorystyczne normy środowiskowe
- stawki opłat za korzystanie ze środowiska (np. w zakresie gospodarowania wodami)
- możliwość zbyt szerokiego udziału społeczeństwa i organizacji tzw. „ekologicznych” w postępowaniach administracyjnych
- wymogi wynikające z obowiązku wdrażania unijnej polityki energetyczno-klimatycznej

NIEKTÓRE BARIERY WYNIKAJĄCE Z PRAWA GEOLOGICZNEGO I GÓRNICZEGO

- opłata eksploatacyjna
- fundusz likwidacji zakładu górniczego
- wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej
- odpowiedzialność za szkody wyrządzone ruchem zakładu górniczego
- proces koncesyjny

GŁÓWNE PROBLEMY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GÓRNICZEJ WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA PRAWNEGO

- wysokie koszty zewnętrzne
- czasochłonność procedur
- biurokracja
- uznaniowość w działaniach organów administracji publicznej
- niepewność wyników postępowań administracyjnych

PODSUMOWANIE ⁽¹⁾

- Polska dysponuje bogatymi zasobami węgla, które przez wiele lat mogą być stabilizatorem bezpieczeństwa energetycznego kraju i Unii Europejskiej.
- Polskie fabryki maszyn i urządzeń górniczych, górnicze firmy usługowe oraz jednostki naukowo-badawcze gwarantują kompleksowość działań sektora górniczego.
- Sektor górnictwa węgla kamiennego generuje prawie 500 tys. miejsc pracy.
- W latach 2007-2015 górnictwo węgla kamiennego wpłaciło do budżetu państwa, budżetów lokalnych oraz państwowych funduszy „parabudżetowych” kwotę 63 755,7 mln zł.

PODSUMOWANIE (2)

- Polskie górnictwo węgla kamiennego funkcjonuje w nieprzyjaznym otoczeniu prawnym, które skutecznie blokuje jego rozwój i powoduje obniżenie konkurencyjności tej branży.
- Nieprzychylna i restrykcyjna polityka fiskalna państwa wobec górnictwa węgla kamiennego doprowadziła do takiego poziomu obligatoryjnych obciążeń branży, że skutecznie blokuje jego rozwój, a nawet uniemożliwia utrzymanie rentowności przy obecnej dekoniunkturze na rynkach węgla.

Warunkami determinującymi dalsze funkcjonowanie polskiego górnictwa węgla kamiennego są m.in. weryfikacja polityki fiskalnej państwa tak, by dostosować poziom obligatoryjnych obciążeń branży do jej możliwości płatniczych oraz likwidacja barier prawnych utrudniających prowadzenie działalności górniczej.

Dziękuję za uwagę

Janusz Olszowski

Prezes Górnictwej Izby Przemysłowo-Handlowej

Wiceprezydent Europejskiego Stowarzyszenia Węgla Kamiennego i Brunatnego

EURACOAL